

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük
az előfizetéseket megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti czikkek:

Elnöki megnyitó-beszéd. Cs. Szabó József.	183
Felhívás az erdélyrészi gazdaközönséghez! Cs. Szabó József, Tokaji László.	184
Tenyészbikák árverezése. J.	184
A seprőczirok termeléséről I. Vörösmarthy.	185
A gümőkór terjedésének okairól. I. Betegh Lajos.	186
Kisbővebb sajtóközlemények	186
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. Török M.	172
Külföldi lapokból. —r. —s.	173
Könyvszemle.	188
Vegyes közlemények	188
Közgazdaság, üzlet, forgalom	189
Hirdetések	

Elnöki megnyitó-beszéd.

(Elmondotta 1900. április 8-án, az E. G. E. közgyűlésén, Cs. Szabó József f. h. t., az E. G. E. elnöke.)

„Tisztelt közgyűlés! Midőn szerencsém van az E. G. E. szabályszerű, kellő időben kihirdetett, mai napra egybehívott közgyűlésének határozatképes számban megjelent tagjait üdvözölni, mielőtt a rendes tárgysorozati ügyekhez kezdenénk, becses figyelmüket rövid időre kérem.

A múlt év tevékenységére bővebben kiterjeszkedni nem kívánok, a közre adott évkönyvben minden megtalálható és minden érdeklődő tag meggyőződhetik, hogy egyesületünk működése minő keretben mozgott; a kinek netalán ezen működés iránya és mérve ellen kifogása van, itt az egyesület kebelében van az a hely, a hol a közérdekben szavát hangoztathatja.

Az eltelt évben, dacára a jó termésnek, az árak esése miatt a jövedelem nem volt kielégítő és sok gazdát félrevezethetett a közre adott terménykimutatás; e tekintetben a jövőre javulás várható, a mennyiben a gazdasági érdekeket oly hatalmasan támogató földmívelésügyi m. kir. miniszter által különböző államokba kinevezett gazd. szaktudósítók figyelme bizonyára a termés kilátásokra is ki fog terjedni

Valami rózsás kilátásokkal azonban ne kecsegtessük magunkat, mert egyfelől és legközvetlenebbül az Ausztriával való kiegyezés bizonytalansága még ma is fenn áll és nincsenek biztató jelek, hogy annak állandósága biztosítva legyen, másfelől a közelebb lejárandó kereskedelmi szerződések megújításánál is a remények nem lehetnek biztatók, mert a

mi érdekünk a nyers termények védelme, már pedig, a mint már is látható a hatalmas Németország védvamos rendszerével nekünk nem kedvez és azért is kívánatos az Ausztriával való kiegyezés fentartása, erősítése, hogy legalább a piacunk megmaradjon; Ausztria részéről ugyan, különösen állatkivitelünk ellen mindenféle ürügyek alatt nehézségek gördítenek, mely, ha sikerekkel járna az esetben az önálló vámterületre kellene gondolnunk, noha ezt a mezőgazdaság, egyelőre talán hosszabb ideig megsínylené, és ezért kívánatos, hogy a még hátra levő kevés idő — a mint tervbe is van véve — az ipar fejlesztésére, gyárak létesítésére fordítottassék, mert ez által a gazdasági termény-feleslegek a fogyasztókat itthon találánánk meg, ipar teremtésére azonban az idő már nagyon rövid. A mi agrár szempontunk tehát teljességgel nincs ellentétben az ipar- és kereskedelem fejlesztésével, mert ezen a téren csakis karöltve, egyik a másikat támogatva lehet az ország javát előmozdítani.

Egyesületünk, — mint eddig is — hathatós támogatásban részesítette a Földmívelési Miniszter, melyért e helyen is hálás, elismerő köszönetet nyilvánítok.

Az irodalmi szakosztály helyes működését tanúsítja, hogy a Miniszter az összes példányokból a hazai nyelveken több ezer példányt 4000 frtra rendelt meg.

Az állatkiállítási szakosztály a múlt évben a szegedi kiállítás miatt nem rendezhetett kiállítást, de a földmívelésügyi Miniszter által kilátásba helyezett, hogy a folyó évben a szokottnál magasabb javadalmazásban részesíti hazarészi kiállítását, mely, ha ténynyé válik lehetséges lesz egy nagyobb szabású kiállítást rendezni.

Egy idő óta a sajtó különböző irányban és különböző intenciókkal foglalkozik az E. G. E. ügyeivel, a mennyiben ez az érdeklődés egyrésztől örömdetes, másrésztől kívánatos lenne, hogy a felszólalók kellő tájékozást szereznének legalább azokról az ügyekről, melyekhez szólanak, legkivánatosabb lenne azonban az, hogy felszólalásaikat, javaslataikat az egyesület ülésein tennék meg és ennek körében, saját közreműködésükkel igyekeznének érvényre juttatni, megvalósítani, nem pedig nyílt kérdés és kérdés alakjában intézni el Részemről bármennyire méltányolom és helyesnek, buzdítóknak tekintem is a sajtó nyilvános kritikáját, azokra ugyanazon az uton és helyen felelni, esetleg védekezni, nem tartom szükségesnek, mert azt gondolom, hogy nem a polemia, nem egymás legyőzése, hanem az ügy érdekében egymás meggyőzése által javíthatunk a helyzetet.

De azt sem tartom helyesnek, hogy az ilyen hírlapi vélekedésre vagy támadásra az E. G. E. hivatalból felszólaljon, mert az ilyeneket egyszerű bírálatnak tekintem, melyből esetleg a consequentiák levonhatók és az ügy érdekében megszívlelhetők.

Hogy ennek dacára most e helyen erről megemlékezem, annak oka az, hogy az egyik bírálóval, eljárásunkkal elégedetlennel tudattam, hogy legyen szerencsém a közgyűlésen bár és ott kérdőre vonatva, feleledek; miután azonban látom, nincs szerencsém és interpelláció nem jelentetett be, engedelmeikkel türelmüket kis időre igénybe veszem.

Három irányban szólaltak fel egyesületünk működése ellen:

Az egyik névtelenül az egész egyleti szervezetet hiányosnak, ósdiinak, kasztrendszerűnek mondja, conservatív szellemű egyesületnek tartja, de minden szavából látszik, hogy nem ismeri az egyesület alapszabályát és néves alapon indulva bírál, erre tehát további észrevétel felesleges.

Egy másik cikkben nyílt kérdés intézetett hozzánk, olyan alapító tag által, a ki soha egy választmányi gyűlésen sem jelenik meg, hogy eszméit érvényesítse, a legnagyobb fájdalomra, sérelme az, hogy nem léptünk be az orsz. szövetségbe és ebből folyólag kérde, hogy az O. M. G. E.-vel minő viszonyban vagyunk? Erre feleletül most röviden e helyről csak annyit adhatok, hogy elkerülte a figyelmét az 1896-ik évi E. G. havi füzeteinek szeptemberi rendkívüli száma, melyben megtalálja a kérdésre a tüzetes feleletet.

Azt is felvetette a nyílt kérdést tevő, hogy az O. M. G. E.-vel szemben ellentétes irányt követünk: ebben téved, mi mindenkor helyeseltük azon tényeit az O. M. G. E.-nek, melyekben a közérdeket láttuk kidomborodni és hasonló szellemben irtunk fel a közgazdasági ügyekben. És ha talán némely kérdésben más véleményünk volt, ebből nem lehet, de nem is méltányos ellentéteket kihozni, hiszen ez csupán szabad véleménynyilvánítása egy olyan testületnek, a melyet semmi sem kötelez, semmi sem feszélyez, hogy saját nézetének ne adhatna kifejezést.

A harmadik cikkben barátságos indultal és jó akarattal hivatik fel az egyesület egy nagyobb szabású tejszövetkezet alakítására. Ezt a cikket is alapító tag írta, kiről elismerem, hogy elfoglaltsága folytán nincs érkezése ide eljönni és indítványokat tenni, tehát a hírlap hasábjait választotta közvetítőül. Szerintem azonban inkább írásban közvetlenül az egyesülethez beadott indítvány által lehetne a kívánt óhajtásokat előmozdítani.

Több évvel ezelőtt a tejszövetkezet ügyében volt már egyesületünkben egy népes értekezlet, de azt akkor létrehozni nem lehetett, mert a Kolozsvár közvetlen közelében

A legjobb magvak legolesőbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÖDÖN

(28.)

herceg Ő kir. Fensége udvari szállítója **magkereskedése**

BUDAPESTEN, VI. Andrásy-út 23-ik szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

cs. és kir. udvari szállító, József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ő Fensége udvari szállítója. Ferdinand bolgár fejedelem Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb király Ő Fensége udvari szállítója, Fülöp szász coburg-góthai

levő tejtermelők nem adják be a tejet, kevesebb kiadással érhetvén el a mai árt; a távolabbiak pedig nem bírtak annyi tejet termelni, a mennyi a szövetség tetemes befektetéseit kifizetné. A hírlapban megjelent javaslat szerint Kolozsvár havasi vidéke lenne belevonandó egy tejszövetkezet keretébe, csak hogy szerintem ezen vidékek közlekedési viszonyai és távolsága miatt csakis vaj előállítása lenne talán — de nem könnyen — megkezdhető. Mindamellett foglalkozni ezen eszmével szükséges és az állam támogatásával talán megvalósítani lehetne.

Mindezekből csak az következnek, hogy tömörülünk, vegyünk mentől többen részt az egyesület ügyeinek vezetésében, hogy minden ügyekben felmerülő közönbösség ne nyerjen itt is tért, vállvetve együtt egymásért lendíthetünk valamit, de félrehuzódás és zugulódás nem vezet célra.

Mandatumunk lejárt és midőn saját és társaim — a választmány nevében eddigi bizalmukat megköszönöm, a mára kitűzött új választásra figyelmüket felkérem és a mai közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Felhívás az erdélyrészi gazdaközön-séghez!

Székesfehérvárról és Kecskemétről vesszük a hírt, hogy a bozeni gyümölcs conservgyár igazgatója fióktelepek létesítése céljából közelebről néhány napig e városokban tartózkodott. Tíz hold föld ingyenes átengedését, tíz évi adómentességet és egy-egy millió építő téglát követel ennek fejében a gyár a városoktól.

A Déván illetékes körök által terbe vett gyümölcs- és vetemény értékesítő és feldolgozó gyár eszméje és kivitele tehát máris egy olyan ellenmozgalmat idézett elő, mely legpraegnansabb bizonyítéka annak, hogy mily időszerű és fontos mindlunk egy ilyen gyár létesítése. Vajjon miért nem jutott már előbb eszébe a bozeni gyárnak, hogy Magyarországon fióktelepeket létesítsen? Azért, mert eddig verseny nem létezett, mert a magyar piacon eddig egyszerűen Bozenből uralkodott! Azon percben azonban, a mint észre vette, hogy versenygyár keletkezik, közeledik hozzánk s nálunk is akar fióktelepeket létesíteni azon okból, hogy egy Magyarországon keletkező magyar gyár ne uralkodjék egyedül a piacon, úgy, mint eddig a bozeni uralkodott.

Azzal, hogy vajjon e gyár létesítése a magyar gyümölcs-termelőnek és mezőgazdának hasznot fog e hajtani vagy nem, ezen külföldi vállalkozók, kik csupán magas nyereseményre alapítják számításukat, persze vajmi keveset fognak törődni.

A gyümölcskivitel támogatása és ez által az árak emelése sem lehet egy külföldi vállalat érdeke, ellenkezőleg természetesen arra fog törekedni, hogy a legjobb gyümölcsöt minél olcsóbb áron szerezhesse be.

A dévai gyár azonban egészen más irányban fog működni!

Irányítani akarja a gyümölcs-termelőt, hogy kivitelképes elsőrendű gyümölcsöt mily módon adhatja el lehető legjobb áron, kiállításokat akar rendezni és díjakat osztani a termelők között, sőt a különféle gyümölcsöknek azon részét is fel fogja dolgozni, mely eddig vagy egyáltalában nem

értékesült, vagy csak elégtelen mértékben. Azonkívül a kifogástalan gyümölcsöt befőzöttre is fel fogja dolgozni és veteményeket is nagyobb mértékben conservál.

És mindezt hazai pénzzel tesszük, azok pénzével, kik első helyen vannak érdekelve, t. i. a termelők pénzével. Hogy ezen tényezők az üdvös vállalathoz minél könnyebben hozzájárulhassanak a részjegyek ára csak 50 korona értékben lett meghatározva. A vállalatból eredő nyeresemény belföldön marad, sőt legnagyobb részben arra esik, a kit legelső sorban illet: a termelőre.

Nem is hisszük, hogy jónak fogják tartani a bozeni gyár különös támogatását, mert midőn 100.000, vagy 200.000 frtról van szó, mely összeget több megye közgazdasági tényezői hazánkban egyesült erővel mindenütt könnyen összehozhatnák, midőn oly iparvállalatról van szó, melynek feladata aránylag csekély tőkével a hazai gyümölcsöt feldolgozni, oly iparról, melyet minden jártas és művelt szakmabeli kereskedő vezethet: akkor egy külföldi vállalat különös támogatása nagy taktikai hiba volna.

Vajjon hogyan fog a bozeni gyár működni? Úgyes igazgatót és ügyes munkavezetőt fognak alkalmazni s a dolog menni fog.

Mi is gondoskodunk arról s vajjon nem tudnák ezt a dunántúli megyéknek, valamint Kecskemét vidékének gazdasági tényezői is keresztül vinni?

Erre határozott »igennel« kell felelni!

Mi nem félünk a bozeni gyár versenyétől, mert előrelátható, hogy — miután az eszme utat tört magának — a Déván létesülő gyár nem fog egyedül maradni! Sőt kívánjuk is, hogy minél több ilyen gyár létesüljön, mert ezáltal neveltetik a közönség a gyümölcs és vetemény conservek mindinkább terjedő élvezetére, úgy, mint az Német- és Franciaországban is látható, hol száz meg száz olyan gyár fényes sikerrel áll fenn.

Csak azt kívánjuk, hogy — a mennyiben gazdasági körünk azt idejében meg nem akadályozhatják — a nálunk telepedő külföldi gyáros, ki ezen ipar nemzeti fejlődését és az ebből eredő hasznot a belföldi elemektől már előzetesen elvonja, vagy nekik legalább is megnehezíti, azon kárért, melyet a magyar nemzetgazdaságnak okoz, ne kapjon egészen indokolatlan módon, még különös állami és más kedvezményeket is. Mert hasonló módon, mint Déván, rövid idő alatt más belföldi vidékeken is fognak ilyen gyárak létesülni és ezen fejlődés volna az egyedül egészséges.

Nálunk most tudvalevőleg az az irány, hogy a már létező hazai szeszgyártás, melybe milliók vannak befektetve, a nagy iparosok kezeiből fokozatosan elvonassék és a mezőgazdaságnak átutaltassék, azon okból, mert ezen iparág a mezőgazdaságon alapul.

A mi ezen felfogás helyességét illeti, különféle vélemény foroghat fenn, abban azonban, hogy nagy hiba volna ujjonnan létesülő mezőgazdasági iparágakat áldozatok mellett külföldi vállalkozók kezébe játszani — úgy hisszük — Magyarországon valamennyi gazdasági tényezői egyetértéssel.

Meg vagyunk győződve, hogy a bozeni

gyár ha nem kap is sem ingyenes telket, sem téglát, sem adómentességet stb., még is fog Magyarországon fiók-telepeket létesíteni s pedig nem annyira azért, hogy a magyar, hanem inkább azért, hogy az ausztriai piacot megtarthassa, mert jóízű conserveinkkel Ausztriában is jó piacot fogunk lenni.

Hogy már az idén is minél hathatósabban léphessünk fel és minél többet produkálhassunk, a dévai gyár kezdeményezői a terbe vett 200.000 korona helyett mindjárt 300.000 korona alaptőkével akarnak megindulni, miáltal a biztosan kilátásba helyezett állami segély is, aránylag valószínűleg fel fog emeltetni.

Mindezek tekintetbe vétele mellett remélhetőleg most már az erdélyrészi vármegyékben gazdasági életünk amaz elemei is a jó ügyszó fognak csatlakozni, melyek eddig az új kezdeményezéssel szemben magukat némileg tartózkodóan viselték.

Hiszszük, hogy a solidaritás tudata ezek után kétszeres erővel ébred fel és vidékeink valamennyi tényezői: gazdák, kertbirtokosok, bankok stb. egyesülten s lelkesen fognak tömörülni ezen nemes eszme körül s hogy a 200.000 korona könnyen és gyorsan fog kiegészülni 300.000 koronára, annál is inkább, mert hiszen egy 50 koronás részjegyet csaknem minden kerttulajdonos vehet.

Bizonyítsuk be hazánk többi gyümölcs-vidékeinek, illetve termelőinek, hogy oly vállalatokra, melyek a mezőgazdaságon alapulnak, nem szükséges külföldi vállalkozót behozni, ki a hasznot is a külföldre viszi. Sajnos volna, ha az erdélyi gazdák egyesült ereje ezt be nem bizonyíthatná.

Erre szólítjuk fel ezuttal hazarésziünk gazdaközönységét. Jegyezzenek részjegyeket s mőrdítsák elő ezáltal egy régen érzett hiány életrevaló pótlását.

Részjegyet jegyezni lehet minden erdélyrészi gazdasági egyesületnél, valamint a legtöbb nagybirtokosnál s a nagyobb bankoknál is. Egy aláírási ívet ide is mellékelünk.

Az alakuló közgyűlés napja legközelebb közzé fog tétetni.

Remélve, hogy ezen felszólításunk kellő méltatásban részesülend, maradtunk

Hazafias üdvözléssel:

Szabó József,

Tokaji László,

az erd. gazd. egyt. elnöke. az erd. gazd. egyt. titkára.

Tenyészbikák árverezése.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménesgazdaság magyar-erdélyi gulyájában növelt 2—2¹/₂ éves tenyészbikák árverezése f. hó 22-én tartatott meg a tordai állami gazdaságban.

Megemlékezünk erről az árverésről minden évben, mivel előttünk tisztán lebeg még az a cél, melyért ez a gulya felállított. Nem vagyunk ugyan beavatva a fél, vagy egészen hivatalos nézetekbe és tervekbe, de hazarésziünk szükségleteit valamennyire ismerjük, s tudjuk, hogy milyen reménységek fűződtek és fűződnek ehez a gulyához. Ezek az óhajások és reménységek jelölik ki azt az irányt, mely felé ezen gulya kezelőinek az eredeti cél szemmel tartása mellett törekedni kell s mely felé, ha nem esalódunk, törekszenek is.

A magyar-erdélyi szürke marha tenyésztéséről és bizonyos irányokban való fejlesz-

vizben egy marék salétromot feloldva öntöztem én tavaly naponta karfioljaimat s bámulatos eredményeket értem el, mert úgy nagyság, mint izletesség tekintetében olyan karfiolokat nyertem, aminőt eddig soha sem.

Mi az oka, hogy az ujonnan telepített szőlők bővebben teremnek. Általánosan tapasztalt dolog, hogy azon szőlők, melyek oly területen telepítették, a hol eddig szőlő nem állott, kétszerte, háromszorta nagyobb termést adnak, mint azok, melyek nagyon régen állanak egy és ugyanazon helyen. E körülmények oka kizárólag abban kereshető és található fel, hogy azon talajok, melyekben eddig nem állott szőlő, rendelkeznek elegendő mennyiségben mindazon tápláló anyagokkal, melyekre a szőlőnek szüksége van, ellenben azok, a melyekben már régen szőlő áll, egyoldalulag vannak kiaknázva; káli és szuperfoszfát tartalmuk annyira megapadt, hogy a rajtuk levő szőlő jó termést nem adhat, kiapadt pedig azért, mert a szőlő évente jelentékeny mennyiségű kált és foszfort vont el a talajtól, de annak visszapótlásáról senki sem gondoskodott, mert hiszen nagyon kevés olyan szőlő van az országban, melyet trágyázni is szoktak. Ha az új szőlők termőképességét fenn akarjuk tartani, trágyázzuk azt a hegyekre is könnyen szállítható műtrágyákkal, ezt egyszerűbben megtehetjük mint régente.

A talajerő fenntartás czéljából kívánatos, sőt szükséges, hogy minden gazda tápanyag mérleget készítsen gazdaságának minden egyes táblájáról. Csakis ily tápanyag mérlegből tűnik ki az, hogy a termések által elvont legfontosabb ásványi alkotórészek, nevezetesen a foszforsav, káli és nitrogén mennyisége mekkora s hogy helyes irányban s mértékben történik-e a visszapótlás. A tápanyag-mérleg készítésénél minden egyes gazdaságban termelt növénynek kat. holdankénti átlag termése veendő figyelembe, továbbá az általuk elvont nitrogén, foszforsav és káli kilogrammokban kifejezve, s azonkívül a termelt istállótrágyának és a műtrágyáknak tápanyag tartalma; ezen adatok összehasonlításából származó különbözet azután mesterseges trágyák vásárlása, illetve felhasználása által egyenlítendő ki.

Korai burgonya termelése. November—decemberben fagymentes időjárás mellett — e czélra elkészített ágyakba — oly sűrűn vessük el a szokásos módon a burgonyát, hogy a rendesen 3—4 szerte sűrűbben álljon. A vetést a téli fagyok ellen lombtakaróval védjük. A földön telet burgonya igen korán hajtani kezd és igen edzett növényeket fejleszt. Ha e növények tulságos sűrűn kelnek, kiritkítjuk őket olyformán, hogy minden öt sor közül csak az első, harmadik és ötödik sort hagyjuk meg és e sorokban is csak minden harmadik növény marad a helyén. A felesleges palántákat akkor kell kiszedni, a mikor 3 levelet fejlesztettek; ekkor kevés vigyázattal elegendő földdel együtt kiemelve, átültetjük másik üres ágyba. A hideg ellen alkalmazott védő-takarót fokozatosan eltávolítva, igen erőteljes, egészséges növényeink fejlődnek, melyek korán fogják gumóikat kifejleszteni.

Kerti csigák irtása czélszerűen égetett (oltatlan) mész porával történhetik, melyet a talajon széthintünk. A mászkáló csigák testére tapadó ezen szer azokat tényleg előli. Némelyek szerint azonban úgy is czélt érünk, hogy újjnyi vastag friss fűzvevesszőkről egyszerű hosszanti metszés után lefejtett és 2 arasznyira elaprított fűzfahéj csöveket rakunk szét; ezek magukba csalogatják a csigákat (melyek annak a nedvére mennek) s belőlük aztán a csigákat könnyen ki lehet rázni és megsemmisíteni.

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „Magyar Gazdák Lapja” vezető cikkében a német agráriusok törekvéseire vet egy pillantást és konstatalja, hogy az öntudatos politika által vezérelt párt mindegyre nagyobb arányokban nyomul előre czéljai felé.

Hogy mily kitartással dolgoznak a német agráriusok, mutatja legújabb mozgalmuk a gabonavámokat illetőleg. Kánitz gróf azt indítványozta évek előtt, hogy az egész gabona-kereskedelem államosíttassék s a folyó piaci árakat, valamint a behozatalt és kivittelt az állam az évi belföldi termésnek és szükségnek megfelelőleg szabályozza s így létesítsen állandó árakat. Kánitzot akkor nem vették komolyan, de indítványa máig is vita tárgyát képezi s most, hogy az új kereskedelmi szerződés megkötése közeledik, folyton ujaab és ujaab köntösben jelenik meg ez eszme.

Az agráriusok egyrésze a legmagasabb előállat-, hus-, gabona-, és lisztvámokat követeli a bevitel megakadályozása végett s hogy a német gazdáknak módjukban legyen a belföldi szükségleteket teljesen fedezni.

Egy másik életrevalóbb terv szerint a vámok úgy állapítandók meg ideiglenes jelleggel, hogy addig, amíg a buza 50 kilója országos átlagban 9 korona árra nem emelkedik, ne lehessen gabonát bevinni. Sőt dr. Max Grabein szerint az országos és a világpiaci átlag árat naponta meg kell állapítani s csak is a két ár közötti különbségre vettessék ki mindaddig vám, míg a világpiaci ár alacsonyabb a hazainál.

E terveknek magyar szempontból nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk, mert az a biztatás, hogy majd Ausztria elfogyasztja a mi feleslegünket s majd kizárja az orosz és Balkán félsziget terményeit a mi kedvünkért; egyre kevesebb hívőre talál. Ép ezért tarthatunk minden oly mozgalomtól, mely a szabad kereskedelmi iránynak Németországban gátat emelni akar.

A „M. G. L.” ugyane számában Merza Márton a luczerna-föld meszezéséről következőket mondja: Miként a többi miveleti növénynél, a luczernánál is arra kell ügyelni, hogy fizikailag, valamint tápanyag tekintetében is megfelelő talajra jusson. Különösen fontos és nagy figyelemre méltó az altalaj minősége, mivel tudvalevőleg a luczerna igen mélyre bocsátja a gyökérzetét.

Vegyelemzések azt mutatják, hogy a luczerna tetemes mennyiségű káliumot és meszet von ki a talajból. A hol a talaj mészegény, ott természetesen a meszet trágyázás utján a talajba kell vinnünk. — A frissen beszerzett, égetett meszet őszszel kihordjuk a szántóföldre s kupacokba rakván, földdel letakarjuk. A mész magától szétporlik s tavasszal lehetőleg korán szétteregethető. Azután oly mélyre, a mint csak lehetséges, alá kell szántani. Merza elmulasztja megmondani, hogy a mész milyen mennyiségben használandó; tanácsa azonban így is értékes a praktikus gazdákra nézve.

A „Köztelek” szerint a jó czukorrépa kellei a következők, az új és módosított magdeburgi szabályok szerint:

1. Egy kgr répamag a csiráztatásnál 14 nap alatt legalább 70,000 csirá adjon.
2. A csiráztatás hatodik napjáig legalább 46,000 csira mutatkozzék.
3. 100 természetből csirázzék ki legalább 75.
4. A viztartalmat tekintve, az oly mag. vehető normálisnak, melyben 14%-nál több víz nincs; szállítható azonban még az olyan áru is, melynek viztartalma a 17%-ot megközelíti, de át nem hágja.
5. Az idegen alkotórészek megengedhető határa 3%-ban állapított meg, de szállítható oly áru is, melyben az idegen alkotórészek az 5%-ot megközelítik, de tul nem haladják.
6. Ha az áru az első 5 pontban megál-

lapított feltételek bármelyikének meg nem felel, az szállítható árunak már nem tekinthető.

Török M.

Külföldi lapokból.

Phosphorsav-trágyák czukorrépa alá. A különböző phosphorsav-trágyák hatásának megállapítására magas fekvésű phosphorsavban szegény agyagtalajon végezték a kísérleteket. Mindenik parcella alaptrágyaként kapott 200 kgr. chlorkált és 300 kgr. chilisalétromot prohektár. E mellett azonban a következő phosphorsav-trágya mennyiséget:

Parcella	trágya	mennyisége	hozam kg.-ban
1	superphosphát	500 kgr.	41.300
2	Thomas-liszt	1000 „	42.076
3	Thomas-liszt	600 „	51.256
	superphosphát	200 „	

A nyert czukor mennyisége pro hektár volt kerek számokban. Az 1. parcellánál 5803 kgr.; a 2-ik parcellánál 6227 kgr.; a 3-ik parcellánál 7371 kgr. — Tehát e tekintetben is előnyösebb volt a Thomas-liszt a superphosphátnál hasonló pénzürtéket véve, míg a kettő egyesítése adta a legjobb eredményt, nemcsak répamennyiségben, hanem czukortartalomban is. A Thomas-lisztet a földdel lehetőleg jól el kell keverni s a vetés előtt jóval alkalmazni, míg a superphosphát csak a vetéskor szórandó ki. — (Der Deutsche Landw.)

A szárított sörtrebély, mint erősítő táplálék. Általában bebizonyított tény, hogy kitűnő minőségű vaj termelésére a nitrogén anyagokban dus és lehetőleg tiszta tápanyagok keltenek. Ilyen a szárított sörtrebély. A friss sörtrebély régóta becsült, hizláló szer s tápszer, de gyorsan romlik (savanyodik) és penészedik, a mikor már veszedelmes is aztán az állatra s az emberre is, mert a sav át hat a tejre és a belőle készített vaj nem állandó s nem kellemes ízű. Ezen a bajon úgy segítettek, hogy a sörtrebélyt megszárazították, hogy a nagy mennyiségű viztartalom (mintegy 80%) eltávozzék. Az eredmények egészen kielégítőek voltak. A szárított sörtrebély feletetésére a tejhozam nagyon javult s a vaj nemcsak tartós lett, de jó ízű is. Tehát széna és here pótlására igen jó 800—900 kg. élősulyra (fejős tehénél) 3 font (1 font = 0.5 kg.) száraz trebélyt kell számítani a rendes széna stb. mellett. Minden métermázsza trebelyhez 1 kg. marhasó adandó. A rendes sóadag azért kijár a teheneknek de mindéféle házi állatnak nagy előnnyel lehet adagolni. 100 kgr. szárított sörtrebély egyenlő tápértékű 3620 kgr. sárgarépával, 1945 kgr. burgonyával, 299 kgr. kenyérral, 38 kgr. olajpogácsával, 486 kgr. szénával, 259 kgr. derczével, 389 kgr. tengerivel, 324 kgr. árpával, 409 kgr. zabbal, 1180 kgr. szalmával. — De ez csak arról a szárított trebelyről áll, a melyet a viztartalom előzetes kisajtolása nélkül szárítottak, mert a kisajtolt vízzel igen sok oldott tápanyag vétetik el, mivel a sörtrebély viztartalma rendszeren mintegy 80%-nyi. — (Der Deutsche Landw.)

Komló-pótlék. Az osztrák kereskedelmi minister egy 1897-ben kelt törvény alapján eltöltötte a sörgyártásban ujaabban lábra kapott sörpótlékok (surrogatunak) árulását (Hauser kopfen Zeitung.)

Komlótermelés Bajorországban. A legjobb sör hazájában mult évben 831 községben 20921 hektár területen 105101 q komlót termeltek. (Hauser Hopfen Zeitung.)

Komlótrágyázási kísérletek. Németországban istállótrágyákkal, kálisókkal és thomassalakkal tettek kísérletet és pedig egy parcellán (a) csak istállótrágyát használtak, a másikon (b) fél istállótrágya mellett 60 gr. kálisót s 140 gr. thomassalakat használtak, a 3-ik táblán istállótrágyát (8 10 kg.) 120 gr. kálisót s 280 gr. thomassalakat *tökénként*. Az eredmény volt: a) 154 gr., b) 266 gramm, c) 353 gramm toboz-termés *tökénként*. (Hopfenbau-Mittheilungen.)

Aetherrel való mesterséges virágnítás.

Nem egy német, de egy norvég kertész találta ki, hogy a télen pihenő orgonát alkalmas berendezéssel aetherrel gyors virágzásra lehet ingerelni. Így ha pl. egy lombtalan orgonabokrot november havában egy erre a célra készült szekrénybe beállítanak, jól elzárva s habár hőmérsék mellett 48—72 óra hosszat aether-gőzök hatásának teszik ki, utóbb pedig jól megöntözve, a virágházba beállítják s rendszeres fűtésben hajtják, ugyannyira izgatólag hatott az orgonára az aether, hogy 3—6 héttel hamarabb fejleszti ki bimbóit s indul virításnak — mint a rendszeres téli üvegházi hajtás nyomán. Sajnos, a téli hajtott virágipar csak a nyugati államokban talál tért — nálunk a közönséges fűtéses téli virágtermelés még csak bölcső korát éri — ha nem tekenő-korát. (Illustrierte Zeitung.)

—r —s.

Könyvszemle.**A jövő vámpolitikája és új vámtarifánk**

czimen lapunk zártakor egy terjedelmes memorandumot vettünk. A mű írója *Rubinek Gyula*, az O. M. G. E. ügyvezető titkára, kit — számos alapos tanulmánya révén — a mi gazdaközönségünk is előnyösen ismer. Mindenesetre alkalmat fogunk venni magunknak arra, hogy a könyvvel e helyen bővebben is foglalkozzunk.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.**Heti szemle.**

A társadalom minden rétege telve van erjesztő gombákkal, melyek sokszor éveken át szunynyadnak, míg máskor egy vagy más, avagy több oldalról jövő kedvező behatás alatt rohamosan fejlődnek.

A magyar gazdatársadalomnak köztudomás szerint hosszú időn keresztül csak panasza volt, de igazi gazdaközvéleménye nem. Ma is ilyenformán vagyunk még. Az erjedés folyamata ugyan már megindult, de hogy majdan milyen eredménnyel végződik, még nem tudható.

Az egyesülés, tömörülés és egy cél iránt való törekvés gondolata áramlik alulról fölfelé és fölülről lefelé, de megnyugtató eredményekre még nem vezetett. Ma még ott tartunk, hogy minden rétege a gazdatársadalomnak a másik réteg rovására kontózik, attól akar valamit, a helyett, hogy azzal karöltve akarna valamit. De hogy az egyesülés és tömörülés szelleme már szaturálta az egyes rétegeket, annak látható jeleként áll előttünk a felsőbb régiók egyoldalu, tulzott agrárizmusa és ezzel szemben a paraszt szoczializmus. A nap és a föld távolsága van ezen alakulások között s közbül mint Mahomed koporsója lebeg a parasztgazdák nagy csoportja. Ezek még eddig csak tekintettek majd a felsőbb régiókba, majd pedig a paraszt szoczialis mozgalmak felé.

Ez a tekintetés természetesen nem tarthat sokáig, miután az erjedés csirája bennük is életre keltett bizonyos vágyakat, ha egyebet nem, hát azt, hogy ők is tartozzanak valahova. És ebben sok igazság van. Hiszen talán nekik is volnának némi különleges érdekeik, van óhajtásuk és bajuk is elég. De hát ugyan hol mondják ezt el és ha már elmondják, ki teszi azokat magáévá, ki küzd megvalósításukért vagy ki és hogyan hárítja el a bajokat?

*

A múlt számunkban megemlékeztünk a kisgazdák és mezői munkások kongressusáról, melyen a sok kavargás mellett egyik községi kiküldött viharos tetszés között bejelentette, hogy X. község összes parasztgazdái (földbirtokos gazdák is) beléptek a szoczialisták közé. Figyelemre méltó jelenség ez, mely intésül szolgálhat mindannyiúnknak arra nézve, hogy a kisgazdák sorsa és társadalmi szervezkedése napirendre került, ügyükkel

tehát közvetlenebbül kell foglalkoznunk. Az ő mozgalmukkal szemben semmiféle „leintésnek” sem szabad történni, sőt ellenkezőleg, be kell oda olvadni, minden elfogulatlan és a jóra önzetlenül törekvő tényezőnek, hogy a szervezkedésnek helyes iránya már a kezdet kezdetén biztosítottassék, nehogy aztán majd a leintések, lenézések, kicsinylések és egyéb nagyuri tempóknak késő bánat legyen a következménye.

*

A „Földművelők Országos Egyesületének” alapszabály-tervezete elkészült és szétküldött. A miből elsősorban is azt a következtetést vonjuk le, hogy azok a munkás férfiak, a kik ezt az ügyet a kezükbe vették, komolyan hozzájárulnak kitért céljuk megvalósításához. És ha bár sokan görbe szemmel nézik ezt a mozgalmat, düllőre akarják vinni az ügyet.

En ezt a mozgalmat nem csak feltétlenül jogosnak, de multhatatlanul szükségesnek is tartom, de nem abból a célból, hogy majdan a „Földművelők Országos Egyesülete” magos gazdasági politikával foglalkozzék, hanem azért, hogy a magyar kisgazda is érezze, tudja, hogy hazánk mezőgazdasági fejlődése körül neki is vannak kötelességei, de egyszerűen mind jogai is, melyeknek biztosítása, okszerű és hazafias kihasználása útján közös kötelességeik teljesítéséért némi előnyökben is részesülhetnek.

Z-ró.

Permetező kiállítás és verseny. A Bihar-megyei gazdasági egyesület és a nagyváradi hegyi választmány 1900 május 29-én Nagy-Várad város szőlőtelepén permetező-kiállítást és versenyt rendez. A kiállításon, melynek célja működésben bemutatni és megismertetni a permetező gépeket és eszközöket, részt vehet minden bel- és külföldi iparos, vagy annak képviselője, ki ezen szándékát a Bihar-megyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál (Nagy-Várad, Nagy Sándor-utcza, Eleméri-ház) május hó 10-ig szabályszerűleg bejelenti.

— **Komló eladás.** Talán nem lesz érdek telen a magyar komlótermelő előtt sem, ha egy német komló-újság után jelentjük, hogy Olmütz vidékén az 1900-iki termésre komló-elővételek történtek s pedig 50 kgként 9 koronát ígérnek. Hát ez mindenesetre tulkorai dolog.

— **M. kir. mezőgazdasági muzeum.** Budapestre utazó olvasóink figyelmét felhívjuk a *m. kir. mezőgazdasági muzeumra*, melynek gyűjteményeit nemcsak a mezőgazdák, hanem mindazok használnak és tanulsággal tekinthetik meg, kik a mezőgazdaság vagy valamelyik ága iránt érdeklődéssel viseltetnek.

E muzeumban hasznos és kártevő állatok gyűjteménye, növénytermelési, kertészeti, gyümölcsészeti, szőlőszeti, állattenyésztési, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési tárgyak, gép- és eszköz-modellek, talaj- és műtrágya-minták, emléktárgyak, épület-modellek, statisztikai kimutatások stb. láthatók.

A muzeum, mely a VII. ker., Kerepesi-ut 72. számú házban van elhelyezve, a hétfői és ünnepeket követő napok kivételével naponként d. e. órától d. u. 1 óráig van nyitva és látogatása ingyenes.

— **Mezőgazdasági ellenőrző egyesületek Dániában.** Aalborgi konzulátusunk a múlt évről szóló jelentésében az állattenyésztés fejlesztésére alakult olyan egyesületekről tesz említést, melyek Dániában hasznosnak bizonyultak. Ezek az egyesületek ellenőrző egyesületek czimen létesülnek, rendszerint 12—30 gazda-tagból, kik közösen alkalmaznak egy ellenőrző közeget. Ezeknek feladata, hogy minden hónapban néhányszor felkeressék az egyesület minden tagját, hogy azoknak szarvasmarhát, de különösen a tejelő teheneiket megvizsgálják. A vizsgálat főleg arra terjed ki, minő arányban van az állatok fentartási költsége az általuk hozott haszonnal. A vizsgálat alapján legjobbnak bizonyuló marhákat tenyésztőállatoknak használják, a többi pedig a

legelső alkalommal eladják. Az ellenőrző egyesületek eddigi vizsgálatai alapján kitűnt, hogy némelyik tehén tejéből köpült, minden font vaj saját költségben 2—3 dán koronába kerül, míg viszont másoknál 1—1 font vaj alig kerül 50—60 öre-be. Dániában eddig már néhány száz ilyen ellenőrző egyesület alakult, melyeket az állam támogatásban részesít.

— **Tíz évi bortermelés.** Az országos statisztikai hivatal adataiból érdekes táblázatot birunk a bortermelés 10 évi eredményéről. E szerint az utolsó tíz év alatt 1889-ben volt legnagyobb bortermésünk, midőn 4 és fél millió hektoliter borunk termett. 1892-ben a filoxera-pusztítás elérte legnagyobb arányát és termésünk lepadt 769.569 hektoliterre. Miután a szőlőrekonstrukció 1896-tól nagy erővel indult, már 1898-ban elértük volna a 2 millió hektoliter, de ez évben a jégverés óriási kára miatt mindössze 1 millió 400.000 hektoliter volt a termés. Darányi földművelésügyi miniszter nagyszabású akciójának sikerét jelzi, hogy noha a megindult szőlőrekonstrukció a legtöbb helyt még féltermést sem produkál, a múlt évi borhozam megközelíti a 2 milliót és azt a reményt kelti fel, hogy már a legközelebbi jövőben az ország átlagos terméséhez közel eső számadatot nyerünk.

— A hazai szénkénegezés növekedése.

A filoxera pusztította szőlőknek a gyéritő eljárással való fentartása folyton nagyobb arányokat ölt s ennek következtében természetesen a szénkénegezés fogyasztása is növekszik. Az 1897. évben elhasználtak 6157 mmázsa, 1898-ban 10.313 mm. és 1899-ben 13.598 mm. szénkéneget. Az idén a szénkénege-raktárak 73 vasuti kocsi rakomány szénkénege szükségletet jelentettek be, a mi nettó súlyban 5475 métermázsa szénkénege felel meg. A 73 kocsirakomány szénkénegeből a zalatnai gyár már elszállított a raktárakba 56 kocsirakományt, szállítandó még 17 kocsirakomány, a mely április közepéig már szintén a raktárakban lesz. Szénkénege-raktár volt az országban az 1899. év végén 37. Az ez évben felállított egy új raktár S.-A.-Ujhelyen. Tárnyalás van folyamatban 6 további raktár felállítására iránt, még pedig Somlyó-Vásárhelyt, Léván, Nyitrán, Lovasberényben, Adándon és Szent-Endrén. A tavaszi szénkénege szükséglet rendszerint csak félakkora, mint az őszi, úgy hogy az idei ősze legalább 150 vasuti rakomány, vagyis 11.000—12.000 métermázsa szénkénege szükségletre lehet számítani. Ennek fedezhetése céljából a földművelésügyi miniszter fölkererte a pénzügyminisztert, hogy a zalatnai szénkénege gyárat még tovább bővítse ki. A pénzügyminiszter ezt már el is rendelte, a gyárat nyárig az eddigi évi 12.000 métermázsról 16.000 métermázsa termelési képességre fogják megnagyobbítani. Hogy a szénkénege szállításában fennakadás ne álljon be, a földművelésügyi miniszter 2000 új szénkénegehordó beszerzéséről gondoskodott. E hordók gyártása és szállítása folyamatban van.

— **Friss husnak Ausztriába való kivitele iránt.** A földművelésügyi miniszter szigorú miheztartás és szoros alkalmazkodás végett értesíti a közlekedési vállalatokat, hogy az Ausztriába rendelt friss husszállítmányoknak oly bizonyítványokkal kell ellátva lenniök, melyek igazolják, hogy az illető állatokat a hatósági állatorvos élő állapotban és a levágás után szabályszerűen megvizsgálta és egészségeseknek találta.

Ennélfogva az ily bizonyítványokkal nem bíró, illetőleg nem hatósági állatorvos által kiállított bizonyítványokkal ellátott friss husszállítmányoknak, valamint oly friss husszállítmányoknak, melynek bár hatósági állatorvos által kiállított bizonyítványain az állatok élő állapotban és a levágás után történt vizsgálata szabályszerűen igazolva nincs. Ausztriába való szállítás céljából vasutára való felvétele feltétlenül tilos.

— **Selyemgubók ára.** A selyemgubók árát az évre a földművelésügyi miniszter következtében állapította meg: az elsőrendű

gubó kilója 2 korona 20 fillér, a másodrendűké 1 korona 60 fillér és harmadrendűké 20 fillér.

— Arankamentes, plombozott löheremag tisztán kapható a »Kolosvári Takarékpénztár és Hitelbank áruaktárának vezetőségénél, Kolosvárt vasuti-állomás mellett.« Minden megkeresés e címre intézendő és pedig idejében, hogy a raktárnak legyen alkalma és ideje a kellő mennyiség kiállítására. (2.)

— Szép lenese és paszuly kerestetik megvételre vetőmagnak Ajánlatok az ár megjelölése és egy kis minta beküldése mellett a kiadóhivatalhoz intézendők. (299.)

— A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazione Generali) f. évi április hó 7-én tartott 63-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1899 évi mérlegek.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 483,973.169 korona és 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19.724.336 korona 19 fillérrugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,003,809 korona 90 fillérrel 124,700,392 korona 59 fillérré emelkedett.

A szállítmánybiztosítási ágba a díjbevétel 18.128,170 korona 40 fillér volt, miből 7,728.542 korona 64 fillér viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10 399.627 korona 76 fillérré rugott, mely összegből 6 482.000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74.455.970 korona 86 fillér.

A szállításbiztosítási ágba a díjbevétel kitett 7.730.895 korona 18 fillért, ebből viszontbiztosításra fordítottat 3,346.580 korona, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 4,384.315 korona 18 fillérré rugott, mely összegből 2,549.074 korona 44 fillér helyzetetett tartalékba.

Károkkért a társaság 1899-ben 28,174 407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károkk fejében 661,663.927 korona és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hasánera 123,186.550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181.032 kárés.theu fizette ki

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,034 239 korona 17 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 2,507.733 korona 74 fillér külön tartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihalított 413,251 korona 38 fillérré 8,624.239 korona 11 fillérré emeltetett fel: továbbá felemlítendő még a 160 900 koronára rugó kétéves kötelezések tartaléka. Ezekon kívül fennáll még egy 660.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 153,073.167 korona 61 fillérről 162,608.919 korona 18 fillérré emelkedtek, melyek következésképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések . . .	29.782.502 kor. 61 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	14.246.324 " 74 "
3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök	1.466.107 " 99 "
4. Értékpapírok	103.401.469 " 40 "
5. Tétca váltók	814.150 " 26 "
6. A részvényesek biztosított adóslevelei . . .	7.350.000 " — "
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	5.548.364 " 18 "
Összesen	162,608.919 kor. 18 fill.

Ezen értékből 42 váltó korona magyar értékre esik. A mint a jelentésből kitűnik, a társaság a betöréses

lopás elleni biztosítás üzemét is felvette ügykörébe. Erről a legközelebb szétküldendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást nyújtani.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

-- A buza- és kukoriczakészletek Amerikában. New-Yorkból írják a következőket: A mióta publikálva lettek a gabonakészletekre vonatkozó hivatalos adatok, azóta mindinkább élénkebb a forgalom nemcsak buzában, hanem és főképp kukoriczában, mert az európai piac is mindinkább érdeklődik az itteni felesleg, illetve készlet iránt, — lévén az európai mezőgazdasági állapot a márciusi változó és szeszélyes időjárás miatt kedvezőtlen. Az amerikai farmokban a buza és kukoriczakészletek jóval kisebbek, mint a mult évben, megfelelő időszakban voltak, úgy, hogy a kukorica ára e miatt folyton emelkedik is. A buza áremelkedésére is javultak a kilátások és már a közeli napokban is hausse-ra számítanak a nagyobb kereskedők, mivel a dél-amerikai kikötők nem szállítják már oly tömegben az idén termelt felesleget. A dél-amerikai buzafelület szavahihető kereskedők 18 - 19 millió métermázsára becsülik; ebből mostanáig 6-8 millió lett exportálva. Az amerikai Egyesült-Államok buza és kukorica készlete a farmokban, márczius hó 1-én a következő volt:

	buza	kukorica
	hektoliter	
1900. márczius 1.	55,545.000	270,795 000
1899. "	69,300.000	280,000.000
1898. "	42,350.000	274,050.000
1897. "	30,800.000	407,400.000
1896. "	43,050.000	375,200.000

— Magyar liszt Angolországban. Manchesteri alkonzultatusunknak a mult évről szóló jelentése részletes adatokat tartalmaz a magyarországi liszt beviteléről az ottani piacra. A jelentés hangsúlyorra, hogy bár a magyar liszt bevitale a jelentési évben az előző évhez képest jelentékenyen emelkedett, mégis sok kívánni valót hagy fön. A magyar liszt finomabb minőségeinek ára 1899. első hónapjában 9 shilling 6 d. volt zsákonként (127 kg.) és ez az ár 1899. őszén 4 sh. 6 d.—5 sh-re hanyatlott. A részben elvesztett piac teljes visszahódítása az volna a legkedvezőbb eljárás, ha a magyar malmok az ottani fogyasztóknak megfelelő áron ajánlanák áruikat, hogy ezek ismét szivesebben vásárolják a magyar lisztet.

Budapesti gabonatözsde. (Április 26.)

I. Készárnyüzlet. Készárny buza 7-50—8-50. Rozs 6 45—6-80 K -ig.

Takarmányárpa 5 70—6 10 koronáig. Zab 5-05—5-65 koronáig. Tengeri 5-55.

III. Gabonaforgalom.

	április 24. érkezett	és április 25. elszállított
	métermázsza	
Buza	24991	210
Rozs	1049	104
Árpa	451	1014
Zab	101	4938
Tengeri	21665	8460

Kolosvári piac.

A csütörtöki (április 26-iki) hetivásáron a következő gabona-árakat jegyeztük föl. Buza métermázsanként K.-tól 12.80—14.85 K-ig. Rozs " " 10.00—11.10 " Zab " " 08.00—08.45 " Árpa " " 09.25—10.80 " Kukoricza " " 10.00—10.25 " " áprilásra 6.88, 0.00.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolosvárt
 (Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
 Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.
4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölcsönöket
 nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65 %-o évi részletfizetés mellett.

A jelzálogtul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményyt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémmkötvények.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BÄNFFY ERNÖ, alelnök: SZABÓ SÄMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÄN, GYÄRFÄS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÄN, LÉSZAI FERENCZ, BÄRÖ MANNSBERG SÄNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÄNYI GYULA

Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÄSZLÖ.
 Társzerkesztő:
JAKAB LÄSZLÖ.
 Segéd szerkesztő:
ÄBER ERNÖ.
 AZ ERDÄLYI GAZDASÄGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETÉSEK.

Elemi Biztosító Részvénytársaság.
 Teljesen befizetett részvénytőke 4.000.000 korona.

Koloszvár, 1900. márczius hó.
 Van szerencsém t. Cz. b. tudomására hozni, hogy az **Elemi Biztosító Részvénytársaság** számára tüzbiztosítási ajánlatokat épületekre, ingóságokra, áruraktár, termény és takarmánykészletekre stb., valamint gyári és átalány-biztosításokra vonatkozólag olintézés czéljából elfogadok.

Midőn egyszersemud b tudomására hozom, hogy az általam képviselt intézet más biztosító vállalattal szemben **kötelezettségben nem áll (nincs kartelben)**, kérem, hogy sziveskedjék b bizalmával megtisztolni, a mit legelőnyösebb feltételekkel és méltányos eljárással mindenkor kiérdemelni iparkodom.

Kiváló tisztelettel
 az Elemi Biztosító Részv. Társaság kolozsvári vezérképviselője:
Ferenczy Dezső
 Jókai-utca 4. sz., Ferenczi-ház.

Vidéki ügynökök a legelőnyösebb feltételekkel felvétetnek.

Magasabb qualificatióval és megfelelő gyakorlattal bíró gazdasz főtisztzi, igazgatói vagy más bizalmi állást keres. Időszaki megbizásokra is reflektál.

A Gazdaközönség Figyelmébe!

Jégbiztosítások

legolcsóbban és legelőnyösebben köthetők, a részvénytársaságok kartelljén kívül álló: (185.)

Országos magyar kölesönös biztosító szövetkezethél, mely átlag félszer olcsóbban biztosít, mint a részvénytársaságok.

Tüzkár-biztosítások

ugyancsak e szövetkezethél köthetők legelőnyösebben.

Bővebb felvilágosítást ad: a Szövetkezet Igazgatósága: Budapesten (VIII. József-körut 8. sz.) valamint az ország minden vidékén fennálló fő- és helyi ügynökségek.

Hazai gyártmány.

Csinos kerti- és parkkerítések, kapuk

vaskerettel és sodronyfonat-betéttel.

Továbbá olcsó és tartós gép-sodronyfonatok, kertek, erdők, vadaskertek, tyúk-udvarok, gazdasági telepek, ménesek stb. bekerítésére. Aczel-tűskés kerítés-sodrony, ugymint csavart-pánthuzal.

Kaphatók:

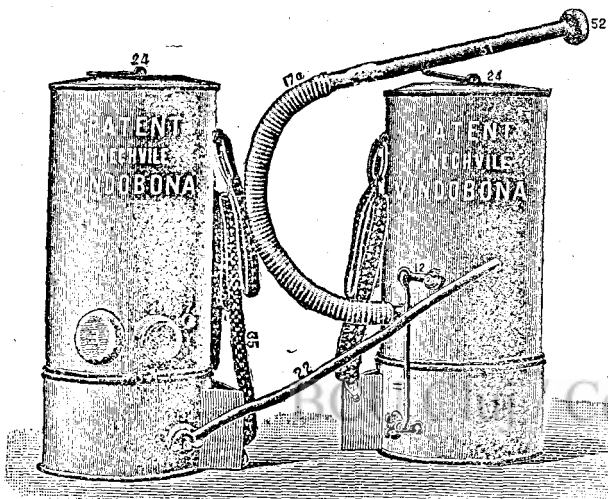

Kollerich Pál és Fiai

gyárosoknál (291.)

Budapesten, IV., Ferencz József-rakpart 21.

➔ Árjegyzék és költségvetések ingyen. ➔

A szőlő **OIDIUM** (lisztharmat) betegségének leküzdésére a

„VINDOBONA“

kénfúvó készülék a legjobb, aminek bizonyítéka a geissenheimi (Rajna mellett) gyümölcsészeti és borászati tanintézetben a „Torpille“, „La Rapide“, „Vulcan“, „Universal“ és „Vindobona“ kénfúvókkal végzett összehasonlító kísérletek eredményeképpen a „VINDOBONA“ kénfúvóról kinyilvánított szakvélemény:

»A készülék (Nechvile Ferencz »Vindobona«-ja) rendkívül könnyüségére daczára erős és tartós szerkezettel bír. Működése roppant könnyü, szinte játszva funkcionál. A legtakarékosabban működik.«

Kapható:

Oberth Frigyesnél MEDGYESEN,

vagy közvetlenül

Nechvile Ferencz

szőlőmivelő eszközök, érczaru- és pinczegazdasági gépgyárában,

BÉCS, VI. Griesgasse 14. szám.

Mc. CORMICK
HARVESTING MACHINE COMPANY.
chicagói aratógépgyár.

Kévekötoáratógép.
Marokrakóaratógép.
Fűkaszalógép. (297.)
Szénagyűjtő-gereblye.
Kévekötozsineg. Kaszaélesítő.
Iroda és főraktár Magyarország és Ausztriára.
BUDAPEST, V. Váci-ut 38 sz.
William J. Stillman Igazgató.
Solymosy és társa, Kolozsvár, Képviselek
Kolozs, Szilágy és Háromszék megyékre.

Szabadalmazott

kosárbetétek

gőzeséplőgépek számára, kaphatók a feltalálónál, teljes felelőség mellett, hogy tiszta eséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek árai:

(301.)	4 löerejű géphez	30	frt.
	6 " " "	35	"
	8 " " "	40	"
	10 " " "	45	"

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete bekuendő. BAJZÁTH IGNÁCZ Székelyhídon.

(261.)

➔ Legeltetésre ki vállal el ➔

2 drb. két éves és 1 drb. három éves csikót?

Ajánlatok Gombos Józsefnek, Székely-Kocsárd. (320.)

Szőlőotjvány.

Szigoruan szokványminőségre válogatott fajtisza, egészséges I. osztályu fás gyökeres ojtványok eladók, és pedig: Ripária portális alanyban 1000 db ára 120 frt, Mustos fehér 1000 db, Kadarka (kék) 1200 db, Chasselas Blanc és Rouge keverve 1200 db, Furmint 500 db, Rup. Monticola alanyba 1000 db. 140 frt, Furmint 1500 db, Sinsant 200 db.

Csomagolásért 1000 darab után 1 forintot számítok.

Megrendelés esetén 30% előleget kérek, a többi utánvétetik.

Wolf Gáspár szőlőbirtokos

Ó-PAULIS, (Aradmegye.)

(318.)

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”
Nagy-Enyeden, 1900. május hó 4-én
tenyészállat-kiállítást

rendez.

Dijazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyész-tehének és üszők
- II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszők.
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehének
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
- V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 35 különböző díj 800 kor. értékben.

Bejelentések intézendők **SZÉKELYHIDY VIKTOR** gazdasági egyesületi titkár urhoz **Nagy-Enyedre**, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

(299)

SPITZER C. építési vállalat

beton és kőanyag csatornázás, árnyékszék, vízvezeték, fürdő, gőz- és légfűtős berendezések tervezésére és elkészítésére.

Klinker-téle és Mettlachi kövezések és teljes istálló-berendezések.
Agyagkö chamotte és vasárak raktára.

ARAD,
Tököl-tér 2a.

BUDAPEST,
Teréz-körút 17. szám.

BÉCS,
I. Getreidemarkt Nr. 16.

Telefonszám 408. / **Kolozsvár, Belközép-utca 12. sz.**

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy új csatornázási, vízvezetési, fürdő, gőz- és légfűtés berendezéseket, továbbá már meglevő csatornázások és vízvezetékek átalakítását, valamint minden e szakba vágó javításokat teljes jótállás mellett továbbra is elvállalok.

Egyidejűleg bátorkodom értesíteni, hogy itteni műszaki irodámmal összeköttetésben nagy raktárom van: Kőanyag öntöttvas, horganyzottvas és ólomcsövek úgy mint a hozzá tartozó idomdarabokból, csatornázás, vízvezeték és esővízcsatorna, árnyékszék-ömlők, kéménytoldások é. a. t. számára valamint fürdőberendezésekhez szükséges kályhák, kádak és vas réz és porcellán árukat is.

Továbbá raktáron tartok: Mettlachi és Klinker lemezeket konyha, folyosó, fürdőszoba és kapualy kövezéséhez úgy mint falak beburkolásához, melyek kövezését szintén elvállalom.

Ezen kívül nagy raktárom van kitűnő minőségű Portland- és Román-cementből valamint szállítok Magyar-, Morva-, Német- és Francia országi fedélpalát is.

Itteni három évi működésem alatt semmi fáradságot és költséget nem kiméltem, hogy üzletemet a tisztelt közönség igényeinek megfelelőleg valódi mintautzletté fejlesszem és sikerült mindazok megelégedését megnyernem, kikkel eddig összeköttetésbe léptem.

Tisztelt Közönség becses figyelmét vállalatomra felhiva és pártfogását kérve, ajánlom magamat szives jóakarataiba és jegyzek

kiváló tisztelettel

Spitzer C.

Kolozsvár Belközép-utca 12.

(302.)

Süldő koczák eladása.

A fogarasi m. kir. állami ménes birtokon tiszta-vérü mangalicza süldő **tenyész-koczák eladók.**

Bővebb felvilágosítás nyerhető a fogarasi m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál.

Budapest, 1900. április hó 7-én.

(315.)

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

Hazai Jpar

ELSŐ ÉRMEK, ARANY KITÜNTETÉSEK, ALLAMDIJAK stb.

A BALANCE SEPARATOR

lefelőző-gépek hat hónap alatt kifizetik önönmagukat.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCZA 7.

(292. II.)

Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek teljes berendezése.

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

Tisztelt vevőinknek hosszabb időre biztos vajpiacot biztosítunk.

Sertésenyésztők figyelmébe.

A 13652. szám alatt szabadalmazott SOMOGYI GÉZA-féle állatok emésztését elősegítő por **mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír.**

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló-képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet az étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szivó edényei (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szervek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint **belsőleg hat**, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár.

Használati utasítás.

Ha az állat nem eszik és nem emészt, hetenként 2-szer 3 deka 1½ evőkanállal adandó naponta.

Ha az állat gyengélkedik, az első két nap 5 deka 2½, evőkanállal naponta. Azonban, ha betegségbe megy át, két napon át 8 deka 4 evőkanállal etetendő. — A por kevés hig ételbe keverendő.

Elismerő levelek gazdaságokból vannak.

Kapható mindenütt.

¼ kg. doboz 90 fillér (45 kr.), ½ kg. doboz 1 korona 80 fillér (90 kr.)

(288.)

Készítő: **SOMOGYI GÉZA, Arad.**

Főraktár: BURGER FRIGYESNÉL Kolozsvártt.

Alfa

tejgazdasági eszközöket vagy gépeket venni szándékozik!

tehenészetet akar berendezni!

tejgazdasági telepet kíván felállítani!

tejszövetkezetet óhajt létesíteni!

az forduljon teljes bizalommal hozzánk.

Díjmentesen szolgálunk utbaigazítással, tanácsesal.

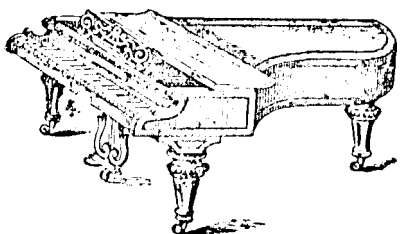
Alfa-Separator

(244.)

részvénytársaság.

ezelőtt: Pfanhauser A.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 45.

THEK ENDRE EGYEDÜLI MAGYAR ZONGORAGYÁROS.

A legnagyobb választékban vannak hangszereim a központban **Budapesten Üllői-út 66.**, a honnét kiválasztottakból van raktáron **KOLOZSVÁRT Unio-utca**, az erdélyi közönség kényelmére tekintetes **FARKAS ÖDÖN** zenedei igazgató és tanár úr által képviselve.

Egyenlők a hangszerek ez idő szerint a legjobbakkal, ár tekintetében pedig igen sokkal olcsóbbak a jobbaknál, a beözönlött rosszakkal pedig nem versenyeznek.

(306.)

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1899.)

BEVÉTEL

Main financial statement table for the 'Elemi-biztosítási ág (1899.)' showing income and expenses in korona and fil.

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Élethbiztosítási ág (1899.)

Main financial statement table for the 'Élethbiztosítási ág (1899.)' showing income and expenses in korona and fil.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én.

TEHER

Balance sheet table showing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER) with columns for 'A tétel neve', 'A', 'B', and 'Összesen'.

Names of the board members: Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Gróf Papadopolai Miklós, Romanin Jacur Manó, Wyante Fortunat.

Magyarországi vezérügynökség: Steinhardt, Pogó. Address: Budapest, Dorottya-utca 10. szám alatt, az Intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alauti főügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betöréses lopás ellen való biztosítások az **Assicurazioni Generali**, jégbiztosítások a **Magyar jég- és viszontbiztosító részvény-társaság** és baleset elleni biztosítások az **Első általános biztosító társaság** a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el

(319.)

A kolozsvári főügynökség
Fleischl Izsó.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok **Budapest** Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Résletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(308.)

Pályázati hirdetés.

Az erd. róm. kath. Status igazgatótanácsa, az 1899. évi október hó 25-én tartott rendes statusgyűlésétől nyert meghatalmazása folytán egy jószágigazgatói állásra Kolozsvár székhelyvel ezennel pályázatot hirdet.

Az erdélyi róm. kath. státus uradalmainak jószágigazgatója ügykörét képezik: a kolozs-monostori, nagy-almási, radnóthi és alsó-bajomi főuradalmak és az ezekhez tartozó birtokok igazgatása, felügyelete és ellenőrzése az egységes kezelés iránti kiváló tekintettel.

Ezen birtokok, illetve uradalmak terjedelmét a következőkben részletezzük:

1. A kolozsmonostori mezőgazdaság 4200 hold, erdőgazdasága 500 hold, együtt tehát 9200 hold.
2. A nagy-almási uradalom mezőgazdasága 1200 hold, erdőgazdasága 7800 hold, együtt 9000 hold.
3. A radnóthi uradalom mezőgazdasága: 4800 hold, erdőgazdasága 400 hold, együtt 5200 hold.
4. Az alsó-bajomi uradalom mezőgazdasága 1500 hold, erdőgazdasága pedig 2500 hold, együtt 4000 hold.

A pályázók, kiknek magyar honpolgároknak és róm. kath. vallásuaknak kell lenniök, kötelesek:

1. Elméleti és gyakorlati képzettségüket igazolni.
2. Megkivántatik, hogy pályázók javadalmazási igényeik felől, pályázati folyamodványaikban ök maguk ajánlatszerűen nyilatkozzanak.
3. A felszerelt folyamodványok **1900. évi május hó 5-ig** bezárólag Kolozsvárra, az erd. róm. kath. status igazgató tanácsához czimzendők.

Kolozsvárt, 1900. évi április hó 10-én.

(317.)

Majláth Gusztáv Károly gróf s. k.
erdélyi püspök.

Rózsák! Magas és törpe kitünő edzett példányokban kaphatók:

SCHULTZ REZSŐ kertészetéből Kolozsvártt
Brétfü-út I. szám.

Virágüzletemben **Unio-utcza 2. szám**, a legdivatosabb virág munkák, minden időszakban szép, üde virágokból. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Tiszteletteljesen
SCHULTZ REZSŐ
műkertész.

(304.)

Lencsét
nagyobb mennyiségben vásárolok. Mintázott ajánlatokat:

Andreae Károly
műkertész Nagy-Jétény, Pestmegye —
czimre kérek.

(321.)

Eladó elsőrendű szőlő-ajtványok
és kitünő
asztali Ó- és Új hegyi borok
nagy mennyiségben!

Gyökeres ojtványok: Bakar Piros, Erdei fehér, Bácsó vagy Juhfark, Portugizi, Olasz Rizling, Rajnai Rizling, Ropogós gyöngy, Madeleine Angevine, Madeleine royal ezre 120 ft első osztály. Sima zöld ojtvány ugyan ezen fajokból ezre 80 ft első oszt., mind Rip. Portalis alanya vannak ojtva, kapható nagy mennyiségű Othello sima vessző ezre I. oszt. 10 ft, II. oszt. 6 ft. Delevardt sima 50 ft. Megrendeléseket elfogad!

Sándor József Bihar-Diószege.

(290.)

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. i	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
62	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
21700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kibuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$)	frt	—75	vagyis	1.50	korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$)	"	1.50	"	3.—	"
egy fél ($\frac{1}{2}$)	"	3.—	"	6.—	"
egy egész ($\frac{1}{1}$)	"	6.—	"	12.—	"

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
küldése ellenében. Hivatalos tervezett díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ
Budapest,

V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

(utánvételezni kérem

Az összeget..... korona összegben {postautalvánnyal küldöm.} A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

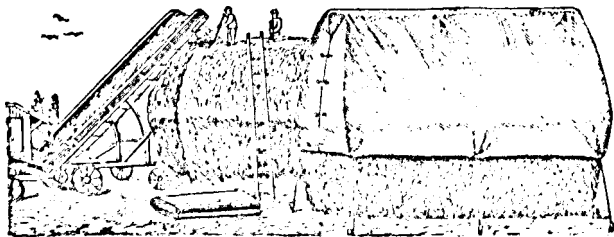
(300)

„Erdélyi Gazdasági Egylet“ könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

- Réti János, „A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. III-ik kiadás 30 kr. 2. Gáspár József, „A kaszálók és legelők ápolása.“ III-ik kiadás 25 kr. 3. Virág Elek, „A sertéshizlalásról.“ III-ik kiadás 25 kr. 4. Jormay Béla, „A borjúk fölneveléséről.“ III-ik kiadás 25 kr. 5. Herényi Gothárd Sándor, „A takarmányrépa.“ III kiadás 25 kr. 6. Hauer Géza, „Afejőstehénről.“ III. kiadás 30 kr. 7. Hensch Árpád, „A szántás-vetésről.“ III. kiadás 25 kr. 8. Jakab László, „Útmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben.“ III. kiadás 25 kr. 9. Domokos Kálmán, „Az építkező gazda.“ III. kiadás 50 kr. 10. Ruisz Gyula, „A kukorica műveléséről.“ III. kiadás 25 kr. 11. Dr. Szaniszló Albert, „A gazdát érdeklő káros és hasznos állatokról.“ III. kiadás 25 kr. 12. Ritter Gusztáv, „A házi kert.“ III. kiadás 40 kr. 13. Gáspár József, „Baromfitenyésztés.“ III. kiadás 35 kr. 14. Cserhádi Sándor, „A csalamádé termesztése, bevermelése és etetése.“ III. kiadás 25 kr. 15. Csájlík István, „Csikónevelés.“ III. kiadás 25 kr. 16. K. Vöröses Sándor, „A dohánytermesztésről.“ 35 kr. 17. Ásványi Lajos, „A vörös lóher termesztéséről.“ 35 kr. 18. Ritter Gusztáv, „Gyümölcsértékesítés.“ II. kiadás 35 kr. 19. Herényi Gothárd Sándor, „A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zombolyai kazalra.“ II. kiadás 25 kr. 20. K. Vöröses Sándor, „A gazdaságok berendezéséről.“ II kiadás 45 kr. 21. Marcferecz, „A kosárfűz termelése.“ 25 kr. 22. Kovácsy Béla, „Házi állataink takarmányozása.“ 50 kr. 23. Grasseli Miklós, „A len- és kender termeléséről és áztatásáról.“ 24 kr. 24. L'Huillier István, „Konyhakerti magvak termelése.“ 50 kr. 25. Réti János, „A komlótermelésről.“ 25 kr. 26. Gáspár József, „A méhtenyésztésről.“ 30 kr. 27. Páter Béla, „A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei.“ 50 kr. 28. Nemes István, „Talajjavítás lecsapolással.“ 50 kr. 29. Réti János, „A legjobb takarmányfűvekről.“ 25 kr. 30. Nemes István, „Az öntözés.“ 50 kr. 31. Jakab László, „Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből.“ 50 kr. 32. Szűts Mihály, „A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése.“ 50 kr. 33. K. Vöröses Sándor, „Gazda számvitele.“ 40 kr. 34. Páter Béla, „A haltenyésztésről.“ 30 kr. 35. Páter Béla, „A vetőmag eltartásáról és a magtárban kárt tevő állatokról.“ 25 kr. 36. Monostori Károly, „Házi állataink egészségének tartásáról.,“ 25. kr. 37. Dr. Rodiczky Jenő, „Magyar olajnövények.“ 30 kr. 38. Cserhádi Sándor, „A gyomok kártékonyasága és az ellenük való védekezés.“ 39. Papp Gergely, „A szocializmusról.“ 40. Heigel Lipót, „Az állami egyenes adók és községi adópótlékokról.“

Mind a negyven füzet ára együtt megrendelve csak 8 frt — kr. Ha egy címre egyszerre 500 füzet rendeltek, tetszés szerint válogatva egy vagy több füzetet a jegyzékben felvett 40 füzet közül, egy füzetet egyre-másra 20 krajczárral fogunk számitani. Megrendelés és pénz „az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára Kolozsvár“ cím alatt küldendő. A pénz beküldésével megrendeltek bérmentve tételnek postára. (51.)

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és CSEPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan — minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSI-PONYVÁK.

Alapított 1839. Cs. kir. szab. vízmentes szövetgyár. 46 Kútmetés.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST, V. ker. Thonet-udvar.

TELFS. (305) (Tirol.)

BÉCS I., Volksgartenstrasse 1.

Vízmentes Ponyvák

elismert kitűnő minőség — □ metr. 1 K. 60 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 75 fillér és följebb
Rovatka- Sátrak, esőköpenyek öltönyök.
Kender- kendertümlő, tüzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. Minden város jobb üzletében a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni.